

2022. szeptember

FTH FELSŐ-TISZA HÍRADÓ

LXI. évfolyam 3. szám

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak lapja

03 **Köszöntő** Veres József

VÍZTUDOMÁNY

04 **ERŐS ASZÁLY, ÉS AZ ELLENE VALÓ VÉDEKEZÉS A FELSŐ-TISZA-VIDÉKEN** Szinku István Béla

HÍREK

07 **FŐIGAZGATÓI SZEMLE A TISZA-TÚR TÁROZÓNÁL** Szolanics Roland

08 **FOLYÓSZABÁLYOZÁSI MŰVEK FELÜLVIZSGÁLATA** Bartók Tamás

09 **SOR KERÜLT A SAFETISZA PROJEKT HAZAI KIVITELEZÉSI MUNKÁINAK MŰSZAKI ÁTADÁS-ÁTVÉTELÉRE** Mártonné Sultész Anita

10 **A TISZAMONITORNET PROJEKT NYITÓKONFERENCIÁJA** Lucza Zoltán

11 **DUNA NAPON VOLTUNK** Farkasné Galyas Nóra

12 **HATVAN ÉVES A "VÍZ MÚZEUMA" NYÍREGYHÁZÁN** Nádasi Zoltán

14 **GYERMEKTÁBOR 2022-BEN IS** Farkasné Galyas Nóra

HIDROMETEOROLÓGIA

15 **A 2022-ES NYÁR AZ ASZÁLY JEGYÉBEN TELT** Fehér Andrea

VÍZ-TÜKÖR

17 **CsÁKI SÁNDOR FŐIGAZGATÓI ELISMERÉSBEN RÉSZESÜLT** Nádasi Zoltán

HATÁRAINKON TÚL

18 **SEGÍTSÉG A BAJBAN** Farkasné Galyas Nóra

TÖRTÉNELEM

19 **LÓNYAY BICENTENÁRIUM VOLT A KÖZÉPPONTBAN A MÚZEUMOK ÉJSZAKÁJÁN** Nádasi Zoltán

TANULUNK/SZEMÉLYI HÍREK

20 **NYÁRI GYAKORLAT AZ IGAZGATÓSÁGON** Luczáné Madai Zsuzsanna

21 **SZEMÉLYI HÍREK** Luczáné Madai Zsuzsanna

MHT/SZAKSZERVEZETI HÍREK

23 **XXXIX. ORSZÁGOS VÁNDORGYŰLÉS NYÍREGYHÁZÁN** MHT honlap

24 **SZAKSZERVEZETI HÍREK** Sárosi Adrienn

EGYÉB TÉMAKÖRÖK

25 **EGY MOZGALMAS NYÁR MARGÓJÁRA...** Labant Sándorné

26 **MINTAVEVŐ MUNKACSOPORT VII. ORSZÁGOS MÉRŐGYAKORLATA** Szentirmai Krisztián

27 **EZT OLVASTUK - VIZEINKÉRT KÖNYVISMERTETŐ** Nádasi Zoltán

KÖSZÖNTŐ

Kedves Olvasó!

A Felső-Tisza Híradó amellet, hogy bemutatja a vízügyi igazgatóság tevékenységét, egy kortörténeti dokumentum is. Elektronikusan is hozzáférhető kiadványok alapján jól nyomon követhető a vízgazdálkodás helyzetének változásai, a múlt és jelen kor kihívásai.

30-40 évvel ezelőtt gyakran olvashattuk, hogy „Magyarország vizekben gazdag ország”, ez az állítás sajnos ma már nem állja meg a helyét. Manapság a vizekkel foglalkozó szakmai rendezvények, fórumok és előadó ülések kiemelt tárgykörei a klímaváltozás és a vízhiány. Ezek a témák ez év júliusban, Nyíregyházán megtartott Magyar Hidrológiai Társaság XXXIX. Országos Vándorgyűlésén is meghatározó szerepet kaptak. Az idei év már a tavaszi hónapokban is vízhiánnyal indult és az év további hónapjaiban tovább romlott a helyzet. Az Országos Meteorológiai Szolgálat adatai alapján a 2022. január és július közötti időszak 1901 óta a legszárazabb 7 hónap volt Magyarországon. Az extrém szárazság nem csak hazánkat sújtotta ezen a nyáron, Európa szerte is súlyos vízhiány volt, több országban korlátozták a vízhasználatokat. Működési területünkön lévő folyók vízhozama a kisvizes időszakokban az elmúlt 50 évben 30-40 %-kal csökkent. A felszín alatti vizek tekintetében sem jobb a helyzet. A vízhiány miatt bekövetkezett vízszint süllyedések egyre növekvő igényeket generálnak a mezőgazdaságban, miközben egyre kevesebb készlet áll rendelkezésre. Nem meglepő, hogy a vízkészlet-gazdálkodás szerepe felértékelődött, vízügyi igazgatóság tevékenysége kibővült. A felszíni és felszín alatti vizek vagyongazdálkodóként nekünk kell nyilatkoznunk a készletek rendelkezésre állásáról. Jelenleg a mezőgazdaság és az ipar igényei egyes területeken meghaladják a rendelkezésre álló készletek mértékét, így egy feszített

vízkészlet-gazdálkodási helyzet állt elő. Az igazgatóság dolgozói számára a vízhiány kezelése új kihívást jelent. Fontos feladatunk a vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme mellett a vízhasználók segítése és a konfliktusok feloldása. A vízkárelhárítás fogalomköre kibővült, az idei évben először volt vízhiány elleni védekezés. A területen vízviisszatartási, vízpótlási beavatkozásokkal próbáltuk a vízhiányt orvosolni. A statikus vízkészlet-gazdálkodás helyét ma már korszerű informatikai háttérrel rendelkező dinamikus készletgazdálkodást végzünk.

A jelenlegi Felső-Tisza Híradó az elmúlt időszak eseményeinek bemutatása mellett foglalkozik a kedvezőtlen hidrológiai helyzettel és az aszályal. A kiadványban szereplő cikkek a jelenlegi extrém időjárási viszonyok miatt érdekesek lehetnek nem csak az igazgatóság dolgozói, hanem mások (pl. gazdálkodók, ipari vízhasználók és ivóvíz szolgáltató szervezetek) számára is. Különösen ajánlom ezt és a régebbi kiadványokat fiatal dolgozóink számára, hiszen a vízhiánykezelés az igazgatóság meghatározó feladata lesz a jövőben.

Veres József
osztályvezető

Erős aszály, és az ellene való védekezés a Felső-Tisza-vidéken

Szinku István Béla vízrendezési referens

A 2022-es év első fele rendkívül csapadékszegény volt Magyarországon, és az 1901. óta nem tapasztalt szárazság következtében az országban súlyos aszályhelyzet alakult ki. Igazgatóságunk működési területén két vízhiánykezelő körzetben rendeltünk el II. fokú készütséget, és mindkét körzetben operatív beavatkozásokat hajtottunk végre. Jelen írásomban röviden összefoglalom az aszályval kapcsolatos általános tudnivalókat, majd bemutatom a Felső-Tisza-vidéken kialakult aszályhelyzetet, és a védekezés során végzett tevékenységünket.

Kezdjük tehát az elején, és keressük meg a választ a következő kérdésre: mi az aszály? Magyarország Nemzeti Atlaszájának meghatározása szerint a meteorológiai aszály a sokévi átlagtól jelentősen eltérő csapadékhányt jelenti. Ezen túlmenően beszélhetünk hidrológiai aszályról is, amennyiben a felszíni és a felszín alatti vizek esetén is vízhiányos állapot áll fenn. Ha

lyozza. „A vízhiány elleni védekezésre felkészülés során az érintett VIZIG gondoskodik a többletvíz-készletek betárolásáról és a vízelosztó csatornahálózat – maximális – üzemvízszintjének eléréséről, annak tartásáról, a belvízcsatornáknak történő vízvisszatartásról.” – mondja ki a rendelet. Meghatározza továbbá az egyes vízhiány elleni védekezési fokozatok elren-

nedvességet; minimális bemeneti adatigénye van, ami az országos mérőhálózatból kinyerhető; a napi középhőmérséklet és a napi csapadékmennyiség alapján algoritmicizálhatóan számítható. Az aszály mértéke, az aszályindex értéke és az elrendelhető védekezési fokozat közötti összefüggés a fent említett rendelet 4. számú melléklete szerint a következő:

ASZÁLYFOKOZAT	KÜSZÖBÉRTÉK			VÉDEKEZÉSI KÉSZÜTSÉG
0 - nincs aszály	ha		HDI-s <1,33	-
1 - enyhe aszály	ha	1,33<	HDI-s <1,50	I. fok
2 - közepes aszály	ha	1,50<	HDI-s <2,00	II. fok
3 - erős aszály	ha	2,00<	HDI-s <3,00	III. fok
4 - rendkívüli aszály	ha	3,00<	HDI-s	Rendkívüli

egy adott időszakban nem áll rendelkezésre elegendő vízmennyiség egy termény vízigényéhez képest, akkor mezőgazdasági aszály van, és a fiziológiai aszály jelenségét figyelhetjük meg akkor, ha egy adott növény a gyökerein keresztül nem tud vizet felvenni, mert valamilyen környezeti tényező ezt megakadályozza. A vízhiány tehát a társadalom egészére nézve veszélyes lehet, az élet különböző területein nehézségeket okozhat, ronthatja az életminőséget, vagy szélsőséges esetben ellehetetlenítheti az életet.

A vízhiány elleni védekezést az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 10/1997. KHVM rendelet szabá-

delésének feltételeit, valamint a védekezés időszakában a vízügyi igazgatóságok által elvégzendő feladatokat – szintén fokozatok szerint. A vízhiány kifejezhető egy számszerű értékkel, az aszály-monitoring-szoftver által kalkulált meteorológiai aszályindex-szel (HDI-s – Hungarian Drought Index). Az OVF 2016-ban rendelte el az Operatív Aszály- és Vízhiánykezelő Monitoring Rendszer (<https://aszalymonitoring.vizugy.hu/>) létrehozását, és ennek kapcsán a HDI kidolgozását is, ami az 1989. óta használt Pálfai-féle Aszályindexet (PAI) váltotta. A HDI pozitívumai: alkalmas a napi vízhiány jellemzésére úgy, hogy figyelembe veszi a talajtípusonként differenciált talaj-

A Felső-Tisza-vidéken 2022. júniusára kialakult aszály kiváltó okai az alábbiak voltak: az éghajlatváltozás káros hatása miatt a hőségnapok száma az elmúlt 15 évben jelentősen emelkedett, és a sokéves léghőmérséklet értéke 2,5 °C lett. Ezzel együtt az éves csapadékösszeg kis mértékben csökkent, annak időbeni eloszlása egyre kedvezőtlenebbé vált, a csapadék nagy része záporok, zivatarok formájában hullott, és a talajvízszint is lecsökkent. A csapadékhány következtében elmaradt a tavaszi belvíz, így sem a talaj vízutánpótlása, sem a csatornák és tározók feltöltése nem következett be. 2022-ben - április kivételével - a havi átlaghőmérsékletek az átl-

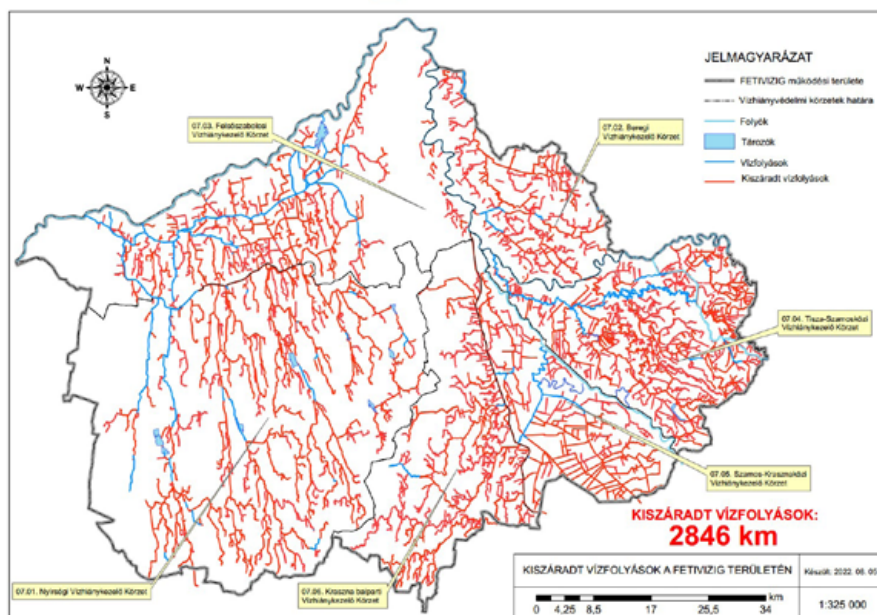
Vízpótlás a Nagyhalászi Halastavaknál

gosnál magasabbak, a havi csapadékösszegek az átlagosnál alacsonyabbak voltak. Ezen tényezők következtében az OVF Aszálymonitoring rendszerének adatai alapján II. fokú vízhiány elleni védekezési készütség került elrendelésre 2022. 06. 07-én a 07.03. Felsőszabolcsi, és 2022. 06. 28-án a 07.04. Tisza-Szamosközi vízhiánykezelő körzetben.

2022. június 7. és július 13. között a 07.03. Felsőszabolcsi vízhiánykezelő körzetben a Nagyhalászi Halastavak vízpótlását végeztük a II. fokú készütség keretében. A halastavak északi része a beavatkozás megkezdése előtt teljesen kiszáradt, a délen fekvő, nagyobb kiterjedésű tószakasz kritikus állapotúvá vált, és kilátásba került a halmentés elvégzésének szükségessége. Ennek elkerülése érdekében a Tiszaberceli Szivattyútelepnél 170 cm-es vízálást tartottunk, így a duzzasztott víz a Belfő-csatorna 8+518 cskm szelvényében becsatlakozó Nagyhalász-Pátróhai-csatornába, onnan a Rádítói- majd a Berténytői-csatornába jutott. A beavatkozás érdekessége, hogy lejtéssel ellentétes irányban vezettünk vizet a halastavakhoz. A Berténytői-csatornán 3 db átemelő szivattyúállást létesítettünk mederelzárással, így megvalósulhatott a vízhasználó által végzett átemelés a halastóba.

2022. július 4. és augusztus 3. között a 07.04. Tisza-Szamosközi vízhiánykezelő körzetben került sor operatív beavatkozásra. A Szamosályi tározóban a vízálás júliusra a téli üzemi vízszint alá csökkent, ami vízminőségromlást és halpusztulást vonhatott volna maga után. A problémák megelőzése céljából megkezdtük a tározó szivattyús vízpótlását a Szamos-

elzártuk, illetve lefóliázott mederattöltést alakítottunk ki a csatornán. A szükséges zárás biztosítása után július 4-én megkezdtük a szivattyúzást napi 24 órában 1 db MTZ munkagéppel hajtott Veneroni szivattyúval. Az augusztus 3-ig tartó vízpótlás során a kezdeti 238 cm-es vízálást (üzemi vízszint 350 cm) 276 cm-re sikerült emelnünk 269.000 m³ víz szivattyúzásával.

Kiszáradt vízfolyások a FETIVIZIG területén

ból. Első lépésként a Szamos kivezető csatornáján a zsilipet betégerendákkal és homokzsákokkal

A júliusi-augusztusi országos esőzések igazgatóságunk területét elkerülték, illetve csak minimá-

lis mértékben érintették, ezért a Felső-Tisza-vidéken fennálló erős aszályhelyzet nem mérséklődött, sőt, egyre súlyosabbá vált. A szakaszmérnökségektől kapott adatok alapján készült kimutatás szerint augusztus 5-re csatornáink mintegy 90%-a (3183 km-ből 2846 km) kiszáradt. A II. fokú védekezési készültség a 07.03. és a 07.04 körzetben továbbra is érvényben volt, és az erősödő vízhiány miatt újabb beavatkozást hajtottunk végre:

gek részletei olvashatók, azonban az aszály elleni védekezés több fronton zajlott – és zajlik jelenleg is –, és az alábbi munkálatok elvégzését is magában foglalja: A 07.01. Nyírségi vízhiánykezelő körzetben a Vajai-tározó vízpótlását szolgáló kút folyamatosan üzemel, és a körzetben vízviszatar-tás céljából állandó és ideiglenes mederelzárások kerültek kiépítés-re. A 07.02. Beregi vízhiánykezelő körzetben szintén vízviszatar-tási céllal zárva tartjuk a Szipa-főcsa-

A Felső-Tisza-vidéken kialakult aszály miatt elrendelt II. fokú védekezési készültség a 07.03. és 07.04 körzetekben a cikk írásának idején (2022.09.09.) továbbra is érvényben van. A védekezés eddigi szakaszában szivattyúzást több mint 80 napig végeztünk 3 különböző beavatkozási helyszínen, 5 db mobilszivattyút és 1 db állandó szivattyútelepet üzemeltettünk, amelyek segítségével ~800 ezer m³ víz átemelését valósítottuk meg. A 07.04. Tisza-Sza-

Ökológiai célú vízpótlás a Tisza-Túr Tározó hatásterületén

2022. augusztus 15-én a 07.04. vízhiánykezelő körzetben megkezdtük az ökológiai célú vízpótlást a Tisza-Túr Tározó hatásterületén. 2022. július végén a Tisza-Túr tározó létesítményeinek kivitelezése a végéhez közeledett, és sikeresen lezajlott a szivattyútelep és a vízpótló csatornahálózat üzempróbája is. Az építési munkálatok előrehaladása és az előbb említett sikeres üzempróba tette lehetővé, hogy augusztus 15-től a Tisza-folyó 740,25 fkm szelvényében lévő szivattyútelep egyik Grundfos típusú szivattyújának üzemeltetésével megindítsuk a vízpótlást. Az átemelt vízmennyiség a Vízpótló-csatornából a projekt keretén belül megépült vízkormányzó műtárgyak segítségével jutott el a Palád-Csécsei-főcsatornáig, illetve annak holtmedres szakaszáig, a holtmeder vízszintjének emelése céljából.

A fentiekben az OVF külön engedélyével megvalósult tevékenység-

torna torkolati szelvényében lévő Tiszaszalkai szivattyútelep zsilipeit, valamint a Csaronda-főcsatorna torkolatánál elhelyezkedő Vámosatyai osztózsilipet. A 07.03. Felsőszabolcsi vízhiánykezelő körzet területén 2022. május 31-én megkezdtük a Rétközi vízpótló szivattyútelep üzemeltetésével a Rétközi-tó vízpótlását. A 07.04. Tisza-Szamosközi vízhiánykezelő körzetben az Alsó-Öreg-Túr 0+900 fkm szelvényben lévő (2. sz.) zsilipet és a 8+600 fkm szelvényben lévő (4. sz.) zsilipet zárva tartjuk, medertározás történik. A 07.05. Szamos-Krasznaközi vízhiánykezelő körzetben a Lápi-főcsatorna és a Kocsordi-főcsatorna torkolati szakaszán és az Északi-főcsatorna felső végén vízviszatar-tást, a K4-nél, a Zselinszki-csatornán és a Nagyvájáson medertározást végzünk. A 07.06. Kraszna balparti vízhiánykezelő körzetben a vizet zsilipkezelésekkel, vízkormányzás útján juttatjuk el a megfelelő helyekre.

mosközi vízhiánykezelő körzetben végzett ökológiai vízpótlás során 288.000 m³ vizet juttattunk a Tisza-Túr tározó hatásterületén lévő csatornahálózatba. A Szamosályi tározó vízszintjét 1 hónap alatt 269.000 m³ víz szivattyúzásával 38 cm-rel megemeltük. A 07.03. Felsőszabolcsi vízhiánykezelő körzetben pedig kb. 250.000 m³ vizet szivattyúztunk, és kb. 90.000 m³ vizet juttattunk el a Nagyhalászi halastavakhoz, miközben még a gravitációt is legyőztük. A fentiek tekintetében tehát kijelenthető, hogy a II. fokú vízhiány elleni védekezési készültség keretében végzett eddigi tevékenységünk hasznos, eredményes és sikeres volt. A probléma viszont nem oldódott meg. Az aszálykezelés kérdése továbbra is nyitott, amire nem csak lokális (pl.: erdőtelepítés, medertározás, talajvízszint-emelés), hanem globális szintű válszokra is szükség van.

Főigazgatói szemle a Tisza-Túr tározónál

Szolanics Roland szakágazati vezető

Igazgatóságunk működési területén a jelenleg folyamatban lévő legnagyobb vízügyi beruházás a „VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszerének kiépítése, Tisza-Túr tározó” c. projekt, amely építésének befejezési határideje 2022. szeptember 14.

A projekt nem csak a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG), hanem az ország teljes területén mintaprojektként szolgálhat a jövőbeni fejlesztések során. Ugyanis amellett, hogy növeli a térség árvízi biztonságát, fontos, hogy a vízhiányos állapotokat is kezelni tudja – a kapcsolódó napelemparknak köszönhetően közel önfenntartóan – oly módon, hogy a nyári kisvízes időszakban is lehetővé teszi a térség vízpótlását.

A beruházást az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) is kiemelt figyelemmel követi, ennek következtében 2022. július 28-án Láng István főigazgató helyszíni szemlét tartott a projekt kivitelezési munkákkal érintett helyszínein.

A szemle a tiszabecsi védelmi központban kezdődött, ahol Gacsályi József a Viziterv Environ Kft. ügyvezetője, a Mérnök helyi képviselője részletes tájékoztatót tartott a tározóról, az elkészült és a folyamatban lévő építési munkákról.

Elmondta, hogy a fejlesztés a Tisza és a Túr folyó találkozásánál, a Palád-Csécsi öblötben egy komplex vízkárelhárítási létesítményrendszer megvalósítását jelenti, amelynek egyik fontos eleme egy új árvízcsúcs-csökkentő tározó kialakítása.

A tervezett mintegy 42 millió m³ -es tározó 16 km² területet, és öt települést érint, mely lehetőséget nyújt majd a Tisza nagy árvizeinek apasztására, ezzel a fővédvonal túlterhelésének elkerülésére.

A beruházás során megépül 18 km tározótöltés 12 zsilippel (5 helyen mobil szivattyúállással), egy 12 nyílású (880 m³/s teljesítőképességű) feltöltő zsilip, illetve egy háromnyílású leürítő zsilip. Továbbá magasításra kerül a Túr jobb parti töltés 7 km hosszon, valamint az öblöt belvízrendszerének fejlesztése is megvalósul. Tiszakóródón új gátórház, Tiszabecsen új 200 m²-es raktár épül.

Megtekintették többek között a beeresztő műtárgyat is

A projekt lehetőséget nyújt a belvízelvezető rendszer fejlesztésére, és a jelenlegihez hasonló vízhiányos helyzet kezelésére, ezáltal a területen található természetes vizes élőhelyek (holtágak) revitalizációjára is. A tájékoztatót követően elsőként a Tiszabecsnél található vízkivételi mű (szivattyútelep) került szemrevételezésre. A művet éppen üzemelés közben tekinthettük meg, mely a Tisza vizét emelte át vízpótló csatornába. Az eredmény üdítő látványt nyújtott a nyári forróság és a fokozódó aszályhelyzet közepette. Az addig évek óta szárazon álló csatornában újra megjelent a víz. A jövőbeni folyamatos, ütemezett vízpótlás hatására a talajvízszint és a térség vizes élőhelyeinek nagymértékű javulása várható, mindemelett az esetlegesen jelentkező öntözési vízigényeket is képes lesz kielégíteni.

A következő állomás a tározó beeresztő műtárgya volt, melyet a Tisza bal parti elsőrendű árvízvédelmi töltésen közelítettünk meg.

A nagyműtárgy már a tiszai elsőrendű védvonal részét képezi, műszakilag megfelelően üzemeltethető, azonban az utómunkálatok, térburkolat és a rézsűlépcsők építési munkái még folyamatban voltak a szemle időpontjában.

Ezután a tározó északi töltésén (0+000-10+200 tkm) tovább haladva megtekintettük a töltésépítési munkálatokat, illetve a töltést ke-

resztelő kisműtárgyakat. A kisműtárgyak a rendeltetésszerű használatra kész állapotban voltak, de a befejező munkák (jelek felfestése, táblák kihelyezése stb.) elvégzése még szükséges.

Az északi töltést elhagyva a Túr folyó jobb parti fejlesztett árvízvédelmi töltésének 0+000-1+200 tkm közötti szakaszán eljutottunk a 3 nyílású leeresztő műtárgyig. A műtárgynál már csak a térburkolat kivitelezése van hátra, amely a zsilip üzembehelyezését már nem befolyásolja.

A Túr töltésén tovább haladva a sonkádi közúti hídig (1+200-7+019 tkm) szemrevételezésre került a Túr jobb parti fejlesztett töltése. Mind a tározó, mind a Túr töltéseinek szerkezeti kialakítása elkészült. A töltések füvesítését, a csapadékszegény, meleg nyári idő nem tette lehetővé. A kivitelező füvesítési munkákat az időjárás függvényében az igazgatósággal egyeztetve végzi el.

A szemle a sonkádi védelmi központban megtartott kiértékeléssel ért véget.

Összességében megállapításra került, hogy a létesítmények jó ütemben, megfelelő minőségben készülnek. A befejező munkák ugyan még tartanak, azonban szeptember 14-re a műszaki átadás-átvételi eljárásra a tározó teljes létesítményrendszerének készen kell állnia a rendeltetésszerű használatra.

Folyószabályozási művek felülvizsgálata

Bartók Tamás kiemelt műszaki referens

A 2020-as évtizedben még nem nyílt lehetőség a korábban megszokott rend szerint megtartani a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság folyószabályozási műveinek szemrevételezését. A 2022-es évben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-Főkapitányság vezetője által írt állásfoglalás alapján a Tiszabecs – Vásárosnamény és a Vásárosnamény-Tuzsér közötti határvízzel érintett szakaszok kisvizes szemléi nem kerültek lebonyolításra. A korábbi évek pozitív tapasztalataira és az egyre gyakoribb augusztus végi alacsony vízállásokra tekintettel az idei évben is az a döntés született, hogy június végén kerüljön megtartásra igazgatóságunk Tisza (Tuzsér-Tokaj közötti) és a Szamos folyókat érintő szabályozási műveinek felülvizsgálata.

A felülvizsgálat június 21-én kezdődött a Szamos folyó Csenger és Vásárosnamény közötti 50 km hosszú szakaszán. A bizottságot Kató Sándor műszaki igazgató-helyettes vezette. A szemlén az Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály, a Folyamos és a Szatmári Szakaszmérnökség, illetve a Vízirendészeti Kapitányság képviselői vettek részt. A szemle idején mért 107 cm-es Csengeri vízállás mindösszesen 25 cm-rel haladta meg az LKV szintet így a szabályozási műveket nagyon szépen lehetett látni, viszont utazásunkat sokszor nehezítette a kialakult vízszint. (A csengeri vízmérceszelvénnyben meghatározott középvízi mederképző vízhozamhoz

Bedőlt fa a Szamos folyón

tartozó vízállás a +62 cm). Évről évre visszatérő észrevétel a mederbe dőlt fák kérdésköre. Az idei év szemle alatti vízállása rávilágított egy pozitív hatására is ennek a jelenségnek, melyet már korábban sokszor említett a bizottság, miszerint a bedőlt fák sok esetben betölthetnek folyószabályozási szerepet is.

A kezelésünkbe tartozó 0-50,15 fkm szelvények közötti szakaszon 43 db kanyarulatban összesen 19,04 km hosszban találhatóak partvédőművek. A torkolati szakasz rendezése óta a Szamoson nagyobb léptékű fenntartási munkák nem történtek. Több helyen láttunk eróziós nyomot, amit legtöbb esetben a bedőlt fák eredményeztek. A Szamos folyóra jellemző szigetképződési folyamatok továbbra is jól megfigyelhetők. Egyes helyeken a középzátanyok növekedését a rajtuk megtelepedő növényzet fokozza. A szemle során kiemelt figyelmet fordítottunk a Cégyendányád-Tunyogmatolcs közötti egyenesben elszélesedő mederrészen képződött sziget további alakulására.

A Tiszai folyószabályozási művek felülvizsgálatának nyitó és egyben záró napja is június 23-ra esett. Az idei évben a bizottság a Tisza folyó Tuzsér és Tokaj közötti szakaszát szemlélte meg.

Tisza folyó Tuzsér és Tokaj közötti szakasza

Dajka István osztályvezető által vezetett bizottságban a Folyamos, Felsőszabolcsi, Nyíri és Szatmári Szakasz mérnökségek, az ÉMVIZIG, a Vízrendészeti Kapitányság, Közlekedési Hatóság és a FETIVIZIG munkatársaival együtt szemlézték végig a szinte végig duzzasztott szakaszt.

Általánosságban elmondható a Tiszáról, hogy az elmaradt fenntartás miatt a partvédő művek jellemzően hiányosak, illetve jelentős részükhöz szétfűszelődött a mederbe. A szemlézett szakaszon sürgős feladatot jelent a 578-581 fkm közötti szakasz (Tiszakarádi-, Nagyhálsz- veremszögi- és Tiszakarád-felső partbiztosítás) fenntartási, szabá-

lyozási munkáinak mielőbbi elvégzése. A 2021 évi szemle során a Ricse-hatnyári partbiztosításnál (Cigándi tározó beeresztő sáv feletti, ~ 598,750 fkm) észlelt kóhiány miatt suvadás állapota az elmúlt évhez viszonyítva nem változott, viszont az árvízvédelmi töltés közelsége miatt továbbra is kiemelten sürgős beavatkozási helyként került meghatározásra. Mindazonáltal a fent említett két szakaszon kívül csak a Tiszán további 12 sürgős beavatkozást igénylő folyószabályozási művet tartunk nyilván. A kimaradt folyószakaszok esetén a Folyamos Szakasz mérnökség által készített beszámoló jelentésben megfogalmazott évközben szerzett

tapasztaltakat és lehetőségünkhöz mérten a lombhullást követő időszakra tervezett parti szemlékben tapasztaltakat fogjuk figyelembe venni.

A bizottság egyöntetű észrevétele volt, hogy szemmel láthatóan csökkent a parton kirakódott kommunális hulladékok mennyisége a Folyamos Szakasz mérnökség hulladékmentesítő munkájának köszönhetően. Összességében elmondható, hogy a folyószabályozási művek felülvizsgálata a megtekintett szakaszokon eredményesen zárult. A kisvízes időszakban jól láthatóak voltak a művek, így átfogó képet kaphattunk a folyók és a szabályozási művek állapotáról.

Sor került a SAFETISZA projekt hazai kivitelezési munkáinak műszaki átadás-átvételére

Mártonné Sultész Anita árvízvédelmi referens

A magyar-ukrán ár-, és belvízvédelmi fejlesztési célú projekt keretében 2022. július 27-én sor került a hazai oldalon megvalósult kivitelezési munkálatok műszaki átadás-átvételére.

A megvalósítandó létesítmények közül először a sonkádi védelmi központ udvarán épült meg a mikrohullámú adótorony 2020. év végén. Az igazgatóság hírközlési rendszerébe integrálva javultak a térségben a védekezés-kor feltétlenül szükséges információcsatornákhöz való hozzáférés feltételei. A torony építése az SCI-Hálózat Távközlési és Hálózatintegrációs Zrt által került kiépítésre.

A projekt további fejlesztési elemeinek megvalósítását a KE-VÍZ 21 Zrt végezte el. A munkálatok 1. részteljesítéseként a Túr jobb parti árvízvédelmi töltésen aszfaltozott üzemi út épült 5652 fm hosszban. 2. részfeladatként a vízepítési elemek megvalósítása történt meg. Ennek keretében a Palád patakon fenékküszöb létesült a jobb parti töltésben osztózsilippel kiegészítve, valamint csatornakotrást végzett a kivitelező a Paládvíz és Palád-Csécei főcsatorna felső szakaszán. Végül a Palád-Csé-

csei főcsatorna 18+680 cskm. szelvényében fekvő vízmérce épült meg. A projekt befejezési határideje 2022.08.12, de a Vezető Partnerrel

állandó a kommunikáció az esetleges hosszabbítás lehetőségéről a háborús helyzet okozta nehézségek miatt.

Az elkészült üzemi út

A TiszaMonitorNet projekt nyitókonferenciája

Lucza Zoltán osztályvezető

2022. július 26. (kedden) 10:00 órától a FETIVIZIG földszinti tárgyalójában rendezték a TiszaMonitorNet projekt nyitókonferenciáját.

Igazgatóságunk a Magyarország–Szlovákia–Románia–Ukrajna ENI Határon Átnyúló Együttműködési Program 2014-2020 harmadik pályázati felhívásában, pályázatot nyert Határon átnyúló vízminőségi monitoring hálózat létrehozása a Felső-Tisza vízgyűjtőjén a közös magyar-ukrán vízrajzi távmérő rendszer továbbfejlesztésével és korszerűsítésével „TiszaMonitorNet” címmel.

A pályázatot közösen ukrán partnerünkkel, a Tiszai Vízügytő-gazdálkodási Igazgatósággal (Ungvár) nyújtottuk be, 1 281 200 EUR teljes költségvetéssel.

A pályázat keretében egy nemzetközi vízminőségi monitoring hálózat kialakítására, továbbá ukrán és magyar részről a meglévő hálózat állomásainak korszerűsítésére-, vízminőségi irányú fejlesztésre kerül sor. A pályázat megvalósítására 2 év áll rendelkezésre, 2021 májusa és 2023 áprilisa között.

A rendezvényt Kató Sándor műszaki igazgatóhelyettes nyitotta meg és megtartotta köszöntő beszédét. Lucza Zoltán projektmenedzser bemutatva a projekt műszaki tartalmát, majd Viktor Durkot osztályvezető (TVI Ungvár) online formában bemutatta az ukrán oldali fejlesztéseket. Ezt követően az ukrán delegáció

képviselőjében Volodimir Csipak ny. igazgató, a projekt szakértője köszöntőjében visszaemlékezett arra a 24 éves útra, amely a közös magyar-ukrán távmérő rendszer létrehozásával és folyamatos fejlesztésével eljuttatott bennünket jelen projekt megvalósításáig.

A továbbiakban a nyertes vállalkozók következtek, Tóth Zoltán az Elcom Kft. ügyvezetője előadásában bemutatta a „Vízminőségi monitoring állomások és kamera rendszer létrehozása” című munka megvalósítását, majd Szabó János Adolf a HydroIn-

form Bt. ügyvezetője ismertette a „Vízminőségi transzportmodell kialakítása” című feladat végrehajtását.

A hozzászólások között Varga Balázs az OVF főosztályvezető-helyettese kiemelte a határmenti projekt fontosságát és az OVF által menedzselte országos VKI Monitoring projekthez való szakmai illeszkedését.

A szakmai nyitókonferenciát állófogadás követte, ahol további szakmai egyeztetésekre nyílt lehetőség.

Hibrid formában valósult meg a nyitórendezvény

Duna Napon voltunk

Farkasné Galyas Nóra PR referens

Láng István főigazgató úr megnyitja a rendezvényt

A Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság kezdeményezésére a Duna Védelmi Egyezmény aláírásának tizedik évfordulója alkalmából, tizenhárom Duna menti ország 2004. június 29-én rendezte meg az első NEMZETKÖZI DUNA NAPOT.

A hagyományteremtő ünnep célja, hogy felhívja a figyelmet a tíz nemzet által naponta használt és gyakran kihasznált folyóra, és ezáltal egyfajta dunai szolidaritást alakítson ki. A nemzetközi Duna Napon számos helyen ünneplik Európa nagy folyóját a Fekete erdőtől a Fekete tengerig. A nemzetközi Duna Nap fontosságát kiemeli, hogy az Európai Unió bővülésével a várhatóan egyre nagyobb szerepet játszik majd a dunai hajózás.

A Duna védelmére és fenntartható használatára irányuló egyezményt 1994. június 29-én Szófiában írta alá 13 Duna menti ország. A szerződő felek megállapodtak abban, hogy együttműködnek a vízgazdálkodás alapvető kérdéseiben és intézkedéseket tesznek a kedvezőtlen környezeti hatások csökkentésére és megelőzésére. Ebből a jelentős eseményből teremtett hagyományt a Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (ICPDR), a Nemzetközi Duna Nap életre hívásával 2004-ben.

A vízügyi ágazatban a FETIVIZIG volt az első, aki 2016 júniusában hagyományteremtő céllal szervezte meg a Nemzetközi Duna Napot Tiszakórónál a Túr Bukogátnál.

Az eltelt időszakban a pandémia miatt öt alkalommal került sor, legutóbb Berettyóújfaluban, a MOROTVA Ligetben, ahol igazgatóságunk 33 fővel vett részt. Beneveztünk valamennyi sportágba (kosárlabda, strandröplabda, foci és horgászver-

seny). Helyezést sajnos nem értünk el, de ez nem szegte kedvüket a résztvevőknek.

A jól bevált összetételű főzőcsapatunkkal (Bogár Ferenc területi felügyelő és segítői) vettünk részt a rendezvényen. Menüsorunk a „Szabadtűzön, szabadon” szlogent viselő kiíráshoz híven a következő volt: lapcsánka, lacipecsenye, vegyesvágott, és az elmaradhatatlan fehér kenyér fatányéros tálalásban. Az embert próbáló nyári nagy hőség ellenére csoportunk kiválóan teljesített, ugyanis a harmadik helyezést ért el a kulináris élvezetek versenyében. Az elkészült ételek zsűrizése Illés Lajos, ügyvezető Viziterv Environ Kft., Láng István főigazgató, és Bara Sándor, volt TIVIZIG igazgató feladata volt.

A TNT zenekar fellépése mellett a jó hangulatért nekünk sem kellett messzire menni. A talpalávalót Sándor Attila szakaszmérnök által vezetett vonós zenekar biztosította. A keményebb stílus kedvelői sem csalódhattak, őket a Heavy Gátör – vízügyi rockband koncertje szórakoztatta, a nap lezárásaként pedig retró partyn mulathattunk.

A következő esztendőben a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság szervezésében valósul meg a Duna Nap, melyet izgatottan várunk.

Ezúton is gratulálunk minden versenyzőnek, a szervezőknek pedig köszönjük a munkájukat.

A FETIVIZIG sátrából muzikaszó hallatszott ki

Jubilál a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Történeli Gyűjtemény

Hatvan éves a „Víz Múzeuma” Nyíregyházán

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

A jubileumok minden intézmény életében olyan dátumok, amelyek mintegy mérföldkőként meghatározzák az életét, számot adnak az addigi sorsáról és talán irányt szabnak a további fejlődésének. Így van ez a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG) Vízügyi Történeli Gyűjteményénél is, amely idén ünnepli a hatvanadik születésnapját.

Lássuk a megszületésének előzményeit, miért, hogyan is jött lére, honnan indult, hogyan fejlődött és hová jutott el.

A magyar vízügy múltját az első vízügyi társulat megalakulásától – 1846 – számolhatjuk. Az egykori Szabolcs, Szatmár és Bereg megyékben nyolc vízügyi társulat kezdte meg abban az időben a munkáját, öt nagy és három kisebb. Ezek: a Bereg megyei Vízsabályozó és Árvízmentesítő Társulat, a Felsőszabolcsi – Tiszai Ármentesítő és Belvízsabályozó Társulat, az Ecsedi láp lecsapoló és Szamos balparti Ármentesítő és Belvíz-sabályozó Társulat, a Nyírvíz Szabályozó Társulat, a Tisza-Szamosközi Ármentesítő és Belvízsabályozó Társulat, az Alsószabolcsi Vízsabályozó és Árvízmentesítő Társulat, a Kelet-Nyírvíz Vízsabályozó és Árvízmentesítő Társulat, valamint a Tisza-völgyi Társulat.

Ezeket a felsorolt társulatokat tekinthetjük az 1953-ban megalakult Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság jogelődjeinek, amely az eltelt évek alatt egyébként maga is többször átesett névváltozáson. (Nem mellékes, hogy a FETIVIZIG pedig majd jövőre jubilál, hiszen be fogja tölteni a hetven évét...)

A kiállítótér egy része a Nyíri Szakaszmérnökség épületében

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) 1962-ben minden igazgatóság számára Tájmuzeumok kialakítását rendelte el.

Jancsó Gyula, a FETIVIZIG akkori igazgatója Mokos Sándor műszaki igazgatóhelyettes főmérnököt bízta meg a Gyűjtemény létrehozásával, aki az 1964. május 28.-án bekövetkezett haláláig nagy odaadással végezte ezt a feladatot. Azután Gyikó Gyula szakaszmérnök és Diczházy István csoportvezetők kaptak esetenkénti megbízást a múzeumi ügyek intézésére.

1966-ban Lengyel István ny. osztályvezető főmérnök és dr. Nyárády Mihály ny. múzeumvezető kezdte meg a rendszerező munkát. Lengyel István műszaki ismeretei és kapcsolatai révén jelentős anyag gyűlt össze, dr. Nyárády Mihály múzeológus pedig szakszerű leltárt készített az anyagról.

Az első időszakban a Nyírvíz Palota egy 15 négyzetméteres szobájában tárolták az összegyűjtött

anyagot. Ezt a munkát 1975-ig végezték nagy hozzáértéssel. Ekkor egy vezetői döntés alapján megszüntették alkalmazásukat, az összegyűjtött anyag pedig raktárba került.

1978-tól Diczházy Istvánné ny. csoportvezető kapott esetenkénti megbízást a Gyűjtemény ügyeinek intézésére, amely helyhiány miatt csak raktárjelleggel működött. 1986-ban az igazgatóság egyes helyiségeiben helyezték el az összegyűjtött anyagot, ez volt a Vízügyi Gyűjtemény hőskora. Az anyag 1988-ban a FETIVIZIG Nyíri Szakaszmérnökség Móricz Zsigmond utcai épületének emeletére költözött.

A Gyűjteményünk 1989. március 31.-én kapta meg a Működési Engedélyét, s ezáltal létrejött egy gazdag, különleges, sokrétű anyaggal rendelkező szakmai múzeum.

Az anyagából a nyíregyházi Jósza András Múzeumban 1989-től

Múzeumok Éjszakáján mindig sok a látogató

1994-ig „A Felső-Tiszavidék vízügyi múltja” címmel állandó kiállítást is rendeztek.

2001-ben került sor a FETIVIZIG Móricz Zsigmond utca 48. szám alatt található épületének rekonstrukciós munkáira Nyíregyházán, és az igazgatóság vezetése annak földszintjén jelölte ki a Gyűjtemény végleges helyét, mintegy 160 négyzetméteren, ahol jelenleg is működik.

Az anyagok elrendezése és újraleltározása után 2004. február 4.-én egy ünnepség keretében avatták fel a megújult Gyűjteményt. A kialakításnál figyelembe lett véve a vízügy sokrétősége, miként az összegyűjtött anyagok sokszínűsége is. Az állandó kiállítás rendszerezve, ugyanakkor a múltat hűen megőrizve lett kialakítva. A Gyűjtemény anyaga igen gazdag, és sok területet ölel fel. Megtalálhatóak itt a vízügyi múlt, a nyolc jogelőd vízügyi társulat írott és tárgyi emlékei.

Sok kérdésre kaphat választ itt a látogató, ha érdekli, hogy milyen vízügyi munkálatok folytak a Felső-Tisza vidékén 1846-tól kezdődően, s hogy a régi „vizesek” mekkora harcot vívtak a folyókkal, az

ár- és a belvizekkel. A rendelkezésükre álló – a mai ember szemével nézve fejletlen – technikához az elődeink hozzáadták a tudásukat, a szorgalmukat és a szakma iránti elkötelezettségüket. A jogelőd társulatok megőrzött iratai, jegyzőkönyvei, jelentései korhű képet adnak erről a nagy munkáról. A dokumentumok alapján ugyanakkor pedig hitelesen nyomon követhetjük a XIX. – XX. század vízügyi történéseit egészen napjainkig.

A kis vízügyi múzeumunk mára már kinőtte a jelenleg rendelkezésre álló területét, számos anyagunk az emeleti raktárban várja, hogy bemutathatóvá, kutathatóvá tegyük.

A vízügyi témájú dokumentumokat folyamatosan, tudatosan gyűjtjük az utókor számára. A célunk az, hogy minél többen megismerkedhessenek a vízügyi múltjával, jelenével és ezek tükrében talán a jövőjével is.

A hozzánk betérő látogatók köre nagyon heterogén. A kollégák, szakemberek, a vízügyi témakörben forrásmunkákat keresők, adatokat gyűjtők mellett szép számmal jönnek hozzánk diákok, gyakorlati órák keretében akár komplett osztályok is. Betérnek

hozzánk a Nyíregyházán, illetve a megyénkben nyaraló turisták, illetve gyakran meglátogatnak minket nyugdíjas klubok, de az egyszerűen „csak” a múzeumokat kedvelő érdeklődők is megtalálhatók ebben a körben.

Az érdeklődők területi megoszlása is változatos volt, a városunkból, térségünkől éppúgy jöttek, mint az ország közelebbi és távolabbi szegleteiből, sőt az országhatáron túlról is rendszeresen érkeznek hozzánk.

A Gyűjteményünk a kulturális örökség kategóriában bekerült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktárba, amelyben ott vannak a Nagyecsedei és a Tiszaberceli Műemlék Szivattyútelepeink is. Így a FETIVIZIG-nek már mind a három kiállítóhelye elnyerte ezt a rangos elismerést, ami a vízügyi igazgatóságok között egyedi az országban.

Az ünnepeltnek további sikeres munkát, és Boldog Születésnapot kívánunk!

Gyermektábor 2022-ben is

Farkasné Galyas Nóra PR referens

Vízibiciklizés közben jó volt a hangulat

Az elmúlt évekhez híven idén is sikeresen zárult a FETIVIZIG munkatársai részére megszervezett gyermektábor, amit július 04. és július 15. között kettő turnusban látogathattak a gyerekek. Igyekeztünk minél színesebb és érdekesebb programokat összeállítani az apróbbak, és a már nem anny-

lep volt, ahol a közösségi házban és a hatalmas parkos területen egyaránt lehetőség nyílt a szabad játék mellett a tanár nénik által vezetett foglalkozásokhoz. Ezek mellett a programok mellett a gyerekek ellátogattak többek között a vásárosnaményi Movie Planet Élményparkba, a Tiszavirág ta-

Hajóhíntán a bátrak

lalkozóbb kedvű nagyobbak minimum egy hős katonának érezhették magukat a Star Wars-ból.

Hogy egy kis szakmát is belecsempésszünk a programokba, a Nyír-ségvíz Zrt. egy szemléletes bemutatót tartott a gyerekeknek az ívóvíz tisztításának folyamatáról, és vízbázisaink védelmének fontosságáról.

Hován Tímea tréner kutyás bemutatójával négy lábú kedvencekkel is színesítettük az egyik tábornapot.

Igazgatóságunk és szakszervezete támogatása révén a napközis táborlakók minden nap friss péksütemény (kettő alkalommal pedig finom ebéd után is) elfogyasztását követően kezdhették, illetve folytathatták a napi kalandokat. A visszajelzések alapján mind a 26-an nagyon jól érezték magukat, és jövőre is tervezik a részvételét.

Ezúton is köszönjük szépen az igazgatóság, a szakszervezet, és minden szervezésben, lebonyolításban résztvevő kolléga támogatását és segítségét.

Jövőre is minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Nem kímélték egymást a vízidodgemben sem

ra aprók számára is. A legfiatalabb táborlakó 5 éves, míg a legidősebb 13 éves volt.

A „bázis” természetesen most is a jól bevált Császárszállási Ört-

nyahajóra, a debreceni Kerekerdő Élményparkba, és az - ugye nem lehet megunni - Nyíregyházi Állatparkba is.

Izgalmas volt a nyíregyházi Lézer Arénában való játék is, ahol a vál-

A 2022-es nyár az aszály jegyében telt

Fehér Andrea adattári referens

Az idei nyáron a klímaváltozás soha nem látott mértékben megmutatkozott, lényegében az egész nyár az aszály jegyében zajlott. Hétről hétre, végül már napról napra követtük figyelemmel az aszálymutatók romlását, közben vártuk az „előrejelzett” csapadékok, amely az esetek többségében elkerülte meggyénket. Ha esett is néhány mm csapadék, csupán a talaj legfelsőbb rétegeibe hozott pár napra javulást, de a talajvízig nem jutott el, így a nyár folyamán számos talajvíz figyelő kutunk vízállása került az eddigi legalacsonyabb vízszint alá.

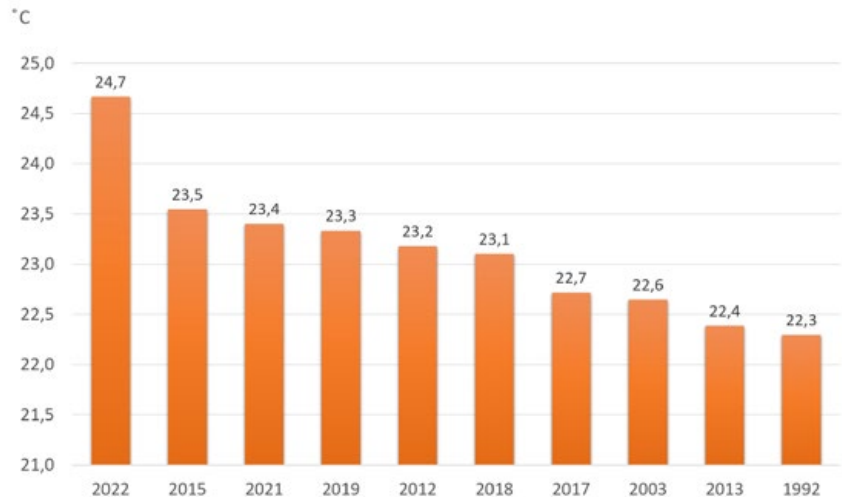
A nyári hőség egyik fokmérője az átlagos léghőmérséklet. Már az elmúlt évben is azt vizsgáltuk, sokéves viszonylatban hányadik helyet foglalta el a 2021-es nyár. A tavalyi nyár 2. volt a sorban.

A 2022-es év toronymagasan győzött az 1962-2022 közötti nyári idények ragsorának a versenyén, szám szerint 1,2 °C-kal volt melegebb, mint a 2015-ös év. A következő ábra a 10 legforróbb nyarat tünteti fel (1. ábra). Az 1992-es év nyara a 10. helyen áll, viszont a klímaváltozás miatt jövőre már nem valószínű, hogy ebben a TOP 10-ben helye lesz.

Az idei év három nyári hónapjának léghőmérsékleti átlaga 24,7 °C, ez az utóbbi 60 év legmelegebb nyara.

A következő diagram a napi átlag léghőmérsékletek alakulását mutatja (2. ábra). Jól megfigyelhetők azok a markáns hidegfrontok, amelyek hazánk felett elvonultak, pillanatnyi felfrissülést hozva a területre.

A 2022-es nyári hónapok átlaga 3,8 °C-kal volt magasabb a sokéves átlagnál. Júniusban 4,2 °C-kal, júliusban 3,3 °C-kal, míg augusztusban 4,0 °C-kal mértünk magasabb átlag léghőmérséklete-

1. ábra A 10 legforróbb három nyári hónap átlaghőmérséklete

ket területünkön a sokévi átlagoknál. Császárszálláson június utolsó napján dőlt meg a sokéves havi

Ha két szóban kellene jellemezni a nyári csapadéktevékenységet, egyértelműen az, hogy: nem volt.

2. ábra A napi átlagos léghőmérsékletek változása 2022. nyarán

maximum, 1 °C-kal mértünk magasabb napi maximumot, mint a tavalyi rekord (38,4 °C). Császárszállás állomásunk adatai alapján 59 hőségnapot (napi maximum $\geq 30^\circ\text{C}$) regisztráltunk a júniustól augusztusig terjedő időszakban, ez 28 nappal haladja meg az átlagos értéket. Júniusban 17, júliusban 22 és augusztusban 20 napon volt a maximumhőmérséklet 30 °C fölötti. Ez újabb rekord ezen az állomáson, hiszen eddig 2015 volt a legforróbb év, ezt 1 nappal túlszárnyaltuk idén.

Januártól májusig közel 100 mm volt a csapadékhány, ez tovább fokozódott a nyár folyamán. A sokéves nyári csapadékmennyiség 204 mm, ennek körülbelül az egyharmada esett le idén. Júniusban 22 mm, júliusban 31 mm, míg augusztusban 23 mm csapadékot regisztráltunk átlagosan az igazgatóság működési területén, így a nyári csapadék 76 mm lett. A csapadék időbeli és térbeli eloszlása egyenlőtlen volt.

Az év első hónapjaiban lehullott kritikusan kevés csapadék előrevetít-

Fényeslitkei aszálymonitoring állomás

tette a nyári rendkívüli aszályfokozat közeli eljövételét. Sokáig nem kellett várni, június 30-ra működési területünk az északi rész kivételével a rendkívüli aszályfokozat kategóriájába sorolandó .

Az aszályhelyzet tovább fokozódott, így július 29-re kritikus nagy volt az aszály, két pontszerűen kicsi terület kivételével rendkívüli aszály uralkodott területünkön.

Közben volt egy-egy kisebb esőzés, amely a felszíni rétegekben

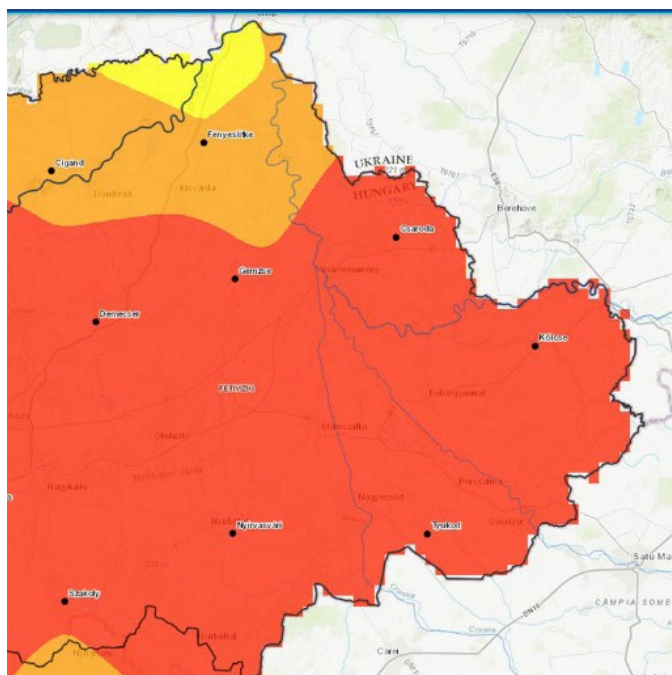
hozott kisebb javulást, de a talajvizet nem érte el, az folyamatosan süllyedt a nyár folyamán, a távjelzővel rendelkező felszín közeli kutak adatai alapján megközelítőleg 0,5 m-t. A talajtelítettség augusztus végére átlagosan 5%-os volt, amely 35 telítettségi százalékkal alacsonyabb az időszakra jellemző sokéves átlagnál. A legmagasabb a talajtelítettség a Keletnyír öblözetben, 8%, a legalacsonyabb az Ecsediláp öblözetben, 1,4%. Nyár végére területünkön a 47 viz-

gált talajkút közül 23 vízállása érte el vagy került az addigi legalacsonyabb vízszint alá. A 23 kút közül 11 található a Nyírségben.

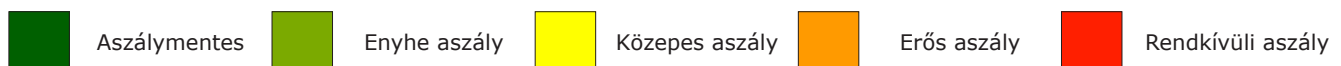
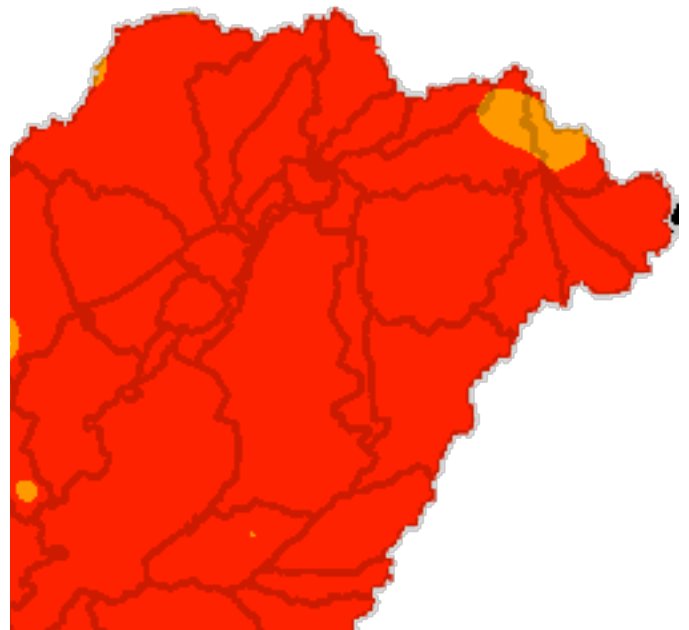
Tározóink feltöltöttsége 14%-kal csökkent a nyár folyamán.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2022. augusztus 12-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a szeptember-november időszakban átlagos hőmérsékletű és átlagosan csapadékos időjárás valószínűsíthető,

2022. 06. 30.

2022. 07. 26.

Sokoldalúság, kötelességtudat, példamutató munkavégzés

Csáki Sándor

főigazgatói elismerésben részesült

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

Csáki Sándor gát- és csatornaőr már több, mint negyed százada, 1996-ban kezdett dolgozni az igazgatóságunkon. Gépkezelői ismeretei - több szakmai képesítéssel birtokában - kimagasló szintű hatékonyság elérését teszik lehetővé. A kisebb gépjávitásokat önállóan elvégzi, a többi munkatársának segítségére siet, ha azt kéri.

A közfoglalkoztatott dolgozók irányítását példa értékűen és magas színvonalon, napi munkáját pedig pontosan, hatékonyan és az elvárásokat túlteljesítve végzi.

Sokoldalúsága nagy segítséget jelent a hétköznapi munkák során. Kötelességtudó és példamutató munkavégzése követendő mintaként szolgál kollégái számára.

Mindezek és a vízügyi igazgatás területén huzamosabb időn keresztül végzett kiemelkedő szakmai munkája elismeréseként Csáki Sándor, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG) Nyíri Szakasz mérnökségének dolgozója Főigazgatói tárgyjutalomban (festmény) részesült Nemzeti ünnepünk, augusztus 20-a alkalmából. Az elismerést Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) főigazgatója adta át számára 2022. augusztus 22-én fővárosunkban, a Budapest rendezvényhajón, a Batthyány téri hajó kikötőben.

Mikor és hol születél?

1967. július 12.-én, Kemecsen láttam meg a napvilágot. Nagyhalászbán jártam általános iskolába, majd Tiszavasváriban, a szakmunkásképzőben szereztem mezőgazdasági gépszerelő végzettséget.

Csáki Sándor az elismeréssel

Miért döntöttél úgy, hogy a vízügyes leszel?

Az apósom gátőr volt Kemecsen, és Ő javasolta, hogy érdemes megpróbálnom. Igaza lett, megszerettem ezt a munkát. Jelenleg három szivattyútelepet kezelek, mintegy száz kilométer csatornahálózatot felügyelek, s mindezek

mellett irányítom és ellenőrzöm a rám bízott közfoglalkoztatottakat, akik most tizenketten vannak. Amúgy az egyik legnehezebb feladat az emberekkel bántani...

Hogyan alakult az itteni pálya-futásod?

Kezdetben hat évig dolgoztam szivattyútelepi gépészként, majd öt évet töltöttem el a Kállay-főfolyáson csatornaőrként. Ezt követően 2008-tól a Máriapócsi-főfolyáson voltam csatornaőr, jelenleg pedig Demecserben látom el a szolgálati feladataimat.

Az általad felügyelt csatornahálózatnak mik a fő jellemzői?

Összesen 23 csatornám van, s lényegében mindegyik főfolyás a Lónyay-főcsatornába érkezik, sőt a szivattyútelepeim is mind annak mentén helyezkednek el. Hét vízmérce leolvasását kell rendszeresen elvégeznem.

A területeden milyen tevékenységek, beruházások történtek az elmúlt időszakban?

Jelenleg a Demecseri Szivattyútelep

Munka közben egy TRUXOR úszókaszka "nyergében"

lepen egy raktárcsarnok építése folyik, valamint több csatorna kotrás kivitelezése is megtörtént ebben az évben.

A vízügyi szolgálatban töltött évek alatt vettél részt védekezésekben is?

Igen, a megyénkben több igazgatósági ár- és belvízvédekezésben, osztagtagosként pedig az ország több pontján folyó vízkárelhárításban is részt vettem, pl. Edelény-nél, Győrben és a Hármaskörös torkolatánál.

A családot hogyan tolerálta a sok távollétedet?

Mint korábban említettem, apósom gátőr volt, tehát a feleségemnek nem volt új ez a helyzet, és idővel a gyermekeim is hozzászoktak. Egy lányom és egy fiam van, sőt négy hónapja már boldog nagypapa is vagyok.

A család és a munka mellett jut-e idő a hobbyra is?

Szeretem a sportot, főként a kerékpározást. E mellett mintegy tíz éve a régi műszaki tárgyak gyűjtése iránt

is érdeklődöm, pl. kerékpárok, motorkerékpárok, régi rádiók keltették fel főként az érdeklődésemet.

Számítottál-e erre a Főigazgatói elismerésre?

Megmondom őszintén, hogy nem, meglepetésként ért. Nagy megtiszteltetésnek tartom!

Az elismerésedhez az egész kollektíva nevében ezúton is gratulálunk, és további eredményes munkát kívánunk!

Segítség a bajban

Farkasné Galyas Nóra PR referens

Mint az már a kollégák körében ismeretes, ez év májusában megkezdés érkezett igazgatóságunkhoz az ukrajnai Tiszai Vízgyűjtő-gazdálkodási Igazgatóság vezetőjétől, aki levelében humanitárius segítségnyújtást kezdeményezett a háború sújtotta Közép-Dnyeperi Vízgyűjtő-gazdálkodási Igazgatóság viszszaült munkatársai és családjai szükségleteinek kielégítésére, a megsérült épületek berendezésé-

hez. A több hónapja fennálló háború következtében sokan kénytelenek voltak elhagyni otthonukat, és Ukrajna nyugati régióiban keresni ideiglenes menedéket. Az ukrán területek egy részének megszállásmentesítése révén a lakosság egy része hazatérhetett.

Igazgatóságunk felettes szervünkkel és a VIZITERV ENVIRON Kft-vel karöltve, figyelembe véve

a sokéves sikeres együttműködésünket, baráti kapcsolatainkat, és bajtársi segítő álláspontunkat, adománygyűjtést szervezett. A felhívásban elsősorban a már nem szükséges, de még működőképes háztartási gépek szerepeltek, illetve készpénz adomány az előbbieknél beszerzéséhez.

A fent említett szervezetek, igazgatóságunk, és az igazgatóság dolgozói nagylelkűségét tükrözi, hogy közel 3 millió forint gyűlt össze július elejére. A rendelkezésre álló összegből műszaki háztartási eszközöket - mikrohullámú sütőket, hűtőgépeket, porszívókat, mosógépeket, gáztűzhelyeket, kombinált tűzhelyeket, vasalókat és vízforralókat - sikerült vásárolnunk, mely berendezéseket augusztus elején át is vettünk egy kereskedelmi egységtől, és raktározási szándékkal a Nyíri Szakasz mérnökségre szállítottunk.

Ezt követően előre egyeztetve az ukrán féllel, augusztus 16-án került sor a beregszászi átvevő pontra való elszállításra, melyet szintén igazgatóságunk bonyolított kettő teherautóval. A háztartási műszaki berendezések zökkenőmentesen

Adományok előkészítése szállításra

- leszámítva az elhúzódó vámügy-intézkést - megérkeztek uticélunkhoz Pethő István és Horváth Gábor gépkocsivezetőkkel, Varga Attila határvízi titkár koordinálásában.

A Tisza Vízügytő Igazgatóságának honlapján szereplő információk szerint a következő napokban eljuttattak adományaink a Kijev, Csernyihiv és Szumi régiókban dolgozó munkatársaihoz. Őszinte köszönetet fejezték ki a magyar kollégáinknak, vízügyi vezetőinknek, akik azonnal reagáltak megkeresésükre, nagyban könnyebé téve ezzel a nélkülözhető családok mindennapjait. Ezúton is köszönjük szépen minden adakozónak, és az adományok eljuttatásában közreműködő minden munkatársunknak a segítségét!

Nagyobb háztartási gépek is gépkocsira kerültek

A Lónyay bicentenárium volt a középpontban a Múzeumok Éjszakáján

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Történelmi Gyűjtemény már évek óta rendszeresen részt vesz a „Múzeumok Éjszakája” elnevezésű országos programsorozatban. Így volt ez idén is, a Gróf Lónyay Menyhért születésének 200 éves évfordulója, a Lónyay-főcsatorna története, a vízrendezés múltja című időszak kiállításunkkal a Kállay Gyűjtemény központi programjaihoz csatlakoztunk, mivel a Jósza András Múzeum felújítás alatt áll.

A FETIVIZIG Nyíri Szakasz mérnökségének helyiségében összeállított tárlatunkon megtekinthető volt ennek a XIX. század egyik meghatározó magyar politikusának a vízügyi munkássága is, hiszen ezen a téren is kivételes dolgok fűződnek a nevéhez. Többek között részt vett 1846-ban a Tiszavölgyi Társulat megalapításában. 1854-ben elnöke lett a Felsőszabolcsi Tiszai Ármentesítő és Belvízvezető Társulatnak, és ezt a tisztségét 30 évig, egészen a haláláig viselte. Az Ő elnöksége idején építették meg

Gróf Lónyay Menyhért portréja a kiállítóterben

a nyíri vizek felfogására és elvezetésére szolgáló Lónyay-főcsatornát is. Az építésének a folyamata poszttereken volt látható. Az 1884. őszen elhunyt, a Társulatot elnököként három évtizedig irányító gróf Lónyay Menyhért iránti kegyeletből

nevezték el ezt a nyírvízgyűjtő csatornát Lónyay-csatornának.

Bemutatásra került még a víz és az ember évszázados küzdelme, valamint a Kárpát-medencének a folyószabályozások előtti állapota is.

A kiállítást korabeli munkaeszközök és azok makettjei színesítették. A múzeumunk legértékesebb érmei és egyedi tárgyai (pl. társulati dátum-bélyegzők, teodolitok, szintezőműszerek) a szépen megvilágított üveg-vitrinünkben kerültek elhelyezésre. A Szabolcs-Szatmár-Bereg megye folyó- és állóvizeinek, valamint az azok mentén lakók egykori életét, a természet és az ember folyamatos kapcsolatát informatív kisfilmek vetítésével is illusztráltuk a vendégeinknek.

A Gyűjteményünk a „Múzeumok Éjszakája” napján, 2022. június 25.-én, szombaton 16.00 órakor nyitotta meg a kapuját, és egészen éjfélig várta az érdeklődőket.

Az időszaki kiállításunkkal párhuzamosan végig nyitva tartó állandó kiállításunkon folyamatos tárlatvezetéssel álltunk az érdeklődők rendelkezésére. Az eleinte rendkívül meleg, majd esőre álló idő ellenére jöttek hozzánk látogatók, voltak köztük már rendszeresen visszatérők és először ide érkezők is.

Az egybehangzó véleményeik szerint mindenki elégedetten távoztólünk, amit jól illusztrálnak a vendégkönyvünkbe írt dicsérő és köszönő bejegyzések, így az idei rendezvényünket is sikeresnek értékelhetjük.

A köszönetünket fejezzük ki ezúton is mindazoknak, akik információs anyagokkal, szakmai tanácsokkal és egyéb segítségükkel hozzájárultak a rendezvényünk sikeréhez.

Nyári gyakorlat az igazgatóságon

Luczáné Madai Zsuzsanna oktatási-képzési referens

Tanulók a Szamos-Kraszna-közi árvízszint-csökkentő tározó beeresztő műtárgyánál

A Nyíregyházi SZC Vásárhelyi Pál Technikumból (ÉVISZ) 20 fő tizenegyedik évfolyamos tanuló, mint minden évben a kötelező négyhetes nyári gyakorlatát a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságon töltötte. A napi 7 órás foglalkoztatásuk 2022. június 20-tól 2022. július 15-ig tartott. 19 fő diák a Nyíri Szakasz mérnökségen, 1 fő pedig a Felsőszabolcsi Szakasz mérnökségen teljesítette gyakorlatát, ahol elméleti és gyakorlati tudásukat egyaránt gyarapíthatták.

A tanulók a szakasz mérnökségnek és a szakági osztályoknak a mindennapi feladatait és kihívásait is megismerhették. A négyhetes gyakorlat keretén belül részt vettek szakmai tanulmányúton is az igazgatóság működési területén. A diákok megtekintették a Tisza-Túr tározó beeresztő műtárgyát, Császárszállási Őrtelepet, Nagyecsedei Szivattyútelepet és a Szamos-Kraszna-közi árvízszint-csökkentő tározó beeresztő műtárgyát

A technikum Derkovits utcai tanműhelyének területén geodézia alapfeladatokat, mérési feladatok menetét és feldolgozását gyakorolták. A mérést követően egy egyszerűsített felújítási terv elkészítése volt a feladat a tanműhely területén lévő csatornára. A végrehajtott feladatokról, elvégzett tevékenységekről írásos beszámolót készítettek a diákok, mellyel igazolták az iskola felé a gyakorlat végrehajtását.

SZEMÉLYI HÍREK

Luczáné Madai Zsuzsanna oktatási-képzési referens

Új közalkalmazotti munkatárs:

- **Barabás Barnabásné** létesítményüzemeltető (Nyíri Szakasz mérnökség)
- **Belányi Enikő** számviteli ügyintéző (Közgazdasági Osztály)
- **Buzási Gabriella** közfoglalkoztatási ügyintéző (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Csapó Nikoletta** területi műszaki ügyintéző (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Hajdu Erika** számviteli ügyintéző (Közgazdasági Osztály)
- **Pankotainé Márián Dóra** pénzügyi ügyintéző (Szatmári Szakasz mérnökség)
- **Peregrin Richárd** gépkezelő (Folyamos szakasz mérnökség)
- **Szabó Zsolt** árvízvédelmi referens (Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály)

Közalkalmazotti munkaviszonya megszűnt:

- **Baráth Ferenc** hajóvezető (Folyamos Szakasz mérnökség)
- **D. Szűcs János** árvízvédelmi referens (Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály)
- **Dr. Máté Sára** jogi referens (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály)
- **Királyné Dajka Judit** létesítményüzemeltető (Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály)
- **Kiszner Bettina** folyó- és tógazdálkodási referens (Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály)
- **Végső Bence** vízhasznosítási referens (Vízrendezési és Öntözési Osztály)
- **Zagyva Dániel** csoportirányító (Nyíri Szakasz mérnökség)

Gratulálunk... Gratulálunk... Gratulálunk...

Kerek születésnapos

Ez év július 2-án töltötte be 60. életévét Asztalos László területi felügyelő. A jeles esemény kapcsán Pintér Sándor belügyminiszter úr által adományozott miniszteri tárgyjutalomban részesült, melyet Kató Sándor műszaki igazgatóhelyettes adott át.

Asztalos László vízügyi tevékenységét több mint 40 éve kezdte meg a Felsőszabolcsi Vízgazdálkodási Társulatnál, ahol munkavezetőként, műszaki ügyintézőként, majd építésvezető helyettesként dolgozott.

1983-tól az igazgatóság Felsőszabolcsi Szakasz mérnökségén állt munkába, mint őrbiztos, majd a későbbiekben területi felügyelő helyettesként látta el a mindennapi feladatokat. 2009-től kapott területi felügyelői kinevezést, mely munkakört a mai napig példamutatóan ellát. Munkáját nagy odafigyeléssel végzi, feladatait igyekszik pontosan, magas színvonalon teljesíteni.

Asztalos László átveszi elismerését

Vízkárelhárítás terén több eredményes védekezésben részt vett és jeleskedett. Dolgos, megbízható ember, segítőkész munkatárs.

Elismerések állami ünnepünk augusztus 20-a alkalmából

Szikora Julianna és Csáki Sándor átveszik elismeréseiket

Miniszeri és főigazgatói elismeréseket adományoztak állami ünnepünk alkalmából 2022. augusztus 22-én. Rendhagyó módon, a Budapest rendezvényhajón került sor a jeles eseményre.

Az igazgatóságról két munkatársunk is részt vett a kitüntetési ünnepségen, akik feladataikat huzamosabb ideje, magas színvonalon és eredményesen látják el.

Réthy Pál közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkár ünnepi beszédét követően államtitkár úrtól és Láng István főigazgató úrtól vehették át az elismerést kollégáink.

Szikora Julianna szakágazati vezető (Vízvédelmi- és Vízyűjtőgazdálkodási Osztály) eredményes szakmai tevékenysége jutalmául Miniszeri Emléktárgy (Zsolnay süteményes készlet) elismerést vehetett át.

Kolléganőnk a bajai műszaki főiskolán vízgazdálkodási üzemmérnöki oklevelének megszerzését követően 1987-ben azonnal munkába állt az

igazgatóságon, ahol Pályakezdőként a meliorációs részlegnél kapott feladatot. A 90-es évek elejétől 2004-ig az igazgatóság Hatósági Osztályán dolgozott ügyintézőként. A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Felügyelet 2004 évi megalakulását követően az új szervezetnél is folytatta a hatósági tevékenység végzését. 2005-től létrejött egységes "Zöldhatóság" a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségen folytatta szintén a hatósági feladatok ellátását. A hatósági engedélyezési és ellenőrzési feladatok keretében foglalkozott az ivóvízellátást, szennyvízkezelést, csapadékvíz-elvezetést, ipari és mezőgazdasági vízgazdálkodást érintő hatósági tevékenységgel.

2015 májusától a Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Osztályon látja el szakmai feladatait.

Csáki Sándor gát- és csatornaőr Főigazgatói tárgyjutalomban (festmény) részesült kiemelkedő és példamutató szakmai munkájának elismeréséül.

Munkatársunk mintegy negyed évszázada kezdett az igazgatóságon dolgozni, kezdetben szivattyútelepi gépészként 6 évet, majd 5 évet töltött a Kállay-főfolyáson csatornaőrként, ezt követően pedig 2008-tól a Máriapócsi-főfolyáson látta el szintén a csatornaőri feladatait.

Jelenleg Demecserben végzi szolgálati feladatait. Kezel 3 szivattyútelepet, 100 km csatornahálózatot felügyel, ellenőrzi a rábízott közfoglalkoztatókat. Gépkezelői ismeretei kimagasló szintű hatékonyság elérését teszik lehetővé, köszönhetően annak, hogy több szakmai tanfolyamot is elvégzett, megszerezte a nehéz és könnyűgépkezelői jogosítványt is többféle eszközre. Ezeket a sokrétű képesítéseket a mindennapi munkavégzésnél kiválóan hasznosítja.

Az ünnepség mintegy egy órás dunai hajóúttal zárult, melynek során a résztvevők megtekinthették Budapest nevezetességeit a Margit hídtól a Rákóczi hídig.

GYÁSZHÍREK

Az elmúlt időszakban végső búcsút vettünk

Háda József nyugállományú szivattyútelepi gépésztől (élt 66 évet),

Iván György nyugállományú osztályvezetőtől (élt 89 évet),

Emléküket kegyelettel és tisztelettel megőrizzük.

XXXIX. Országos Vándorgyűlés Nyíregyházán

Átvéve az MHT honlapjáról: <http://hidrologia.hu/mht/>

Dr. Szlávik Lajos elnök megnyitja a rendezvényt

Társaságunk 2022. július 6. és 8. között Nyíregyházán, a Nyíregyházi Egyetemen rendezte meg XXXIX. Országos Vándorgyűlését. A nyitó plenáris ülésen Dr. Szlávik Lajos elnök megnyitóját követően Dr. János István, a Nyíregyházi Egyetem általános rektorhelyettese, Román István, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal kormány megbízottja, Réthy Pál, a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkára, Szabó István, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat alelnöke, Dr. Kovács Ferenc, Nyíregyháza Megyei Jogú Város polgármestere és Bezzeg János, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Mérnöki Kamara elnöke üdvözölte a Vándorgyűlés résztvevőit.

A köszöntők után sor került az MHT 2022. évi nívódíjainak, valamint társasági kitüntetéseinek átadására. Ezt követően Lábdy Jenő, az Országos Vízügyi Főigazgatóság

műszaki főigazgató-helyettese ismertette előadásában a vízgazdálkodás időszakos faladatait, majd Bodnár Gáspár, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság igazgatója, egyben az MHT Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezetének elnöke mutatta be előadásában a Felső-Tisza-vidék vízgazdálkodási jellemzőit.

A szünetet követően az MHT 2022. évi nívódíjával kitüntetettek ismertették nyertes pályázataikat a plenáris ülés résztvevőivel. Elsőként dr. Váradi József tartott előadást a Vízügyi Tudományos Tanács „Jövőépítés a vízgazdálkodásban” című könyvsorozatáról, majd Boda János ismertette Serény Józseffel közös „Budakeszi membrános bioreaktoros szennyvíztisztító telepe” című pályázatát. Őket követte Bálint Márton „Árvíz kockázat-kezelési Stratégiai Terv” című előadása, majd Kumánovics György ismertette „A felszín alatti vizek védelmére alakult ad hoc munkacsoport

tevékenysége” című pályázatukat. Végül Lucza Zoltán mutatta be az ELCOM Kft-vel együttműködésben készült „A közös magyar-ukrán távjelző rendszer” című pályázatát. A plenáris ülés programja a szervezési tudnivalók ismertetésével és a szakmai kiállítás megnyitásával zárult.

A hagyományoknak megfelelően a Vándorgyűlés ideje alatt idén is sor került termék- és cégbemutatókra, ezúttal az AQUA REGIA Kft., a CSOMIÉP Kft., az ELCOM Kft., az INS Ipari Alkalmazások Zrt., a SoDeGo Consulting Ltd., a SZTAKI, a VIZITERV Environ Kft. és a WAPPtech Kft. tevékenységéről. A Vándorgyűlés 306 regisztrált résztvevője 6 szekcióban csaknem 110 előadást hallgatott meg, a hagyományos baráti találkozón pedig 230-an vettek részt.

A Magyar Mérnöki Kamara tagjai ebben az évben is lehetőséget kaptak arra, hogy az előadások meg-

hallgatásával teljesítsék továbbképzési kötelezettségüket. Idén 78 résztvevő élt ezzel a lehetőséggel. A konferencia dolgozatait tartalmazó tanulmánykötet elérhető a Társaság honlapján (www.hidrologia.hu) a Kiadványaink – az Országos Vándorgyűlések tanulmánykötetei c. rovatban.

A záró plenáris ülésen Dr. Szlávik Lajos elnök rövid áttekintést adott a rendezvényről, a szakmai szekciók legfontosabb témáiról, megállapításairól. Ezt követően a Győri Területi Szervezet elnöke, Németh József távollétében Sütheő László vezetőségi tag meghívta Társaságunk tagjait Győrbe, a 2023. évi XL. Országos Vándorgyűlésre.

A második nap délutánján a résztvevők Nyíregyháza város nevezettségével ismerkedhettek meg vezetett séta keretében.

A szakmai tanulmányút programja is gazdag volt: a résztvevők először megtekintették a Nyírségvíz Zrt. kótaji vízműtelepét, majd látogatást tettek a 124 éves tiszaberceli muzeális és elektromos meghajtású üzemelő szivattyúte-

Lucza Zoltán (FETIVIZIG) és Tóth Zoltán (ELCOM Kft.) a Nívódíjukkal

lepnél. Ezt követően került sor a Lónyay-főcsatorna torkolati műtárgy (árvízkapu) tájékoztatóval egybekötött megtekintésre, majd a szakmai programot a Szabolcsi földvár, valamint az Árpád-kori templom megtekintése zárta.

A rendezvény kiemelt támogatója a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi

Igazgatóság volt. Ezúton is köszönjük támogatásukat, illetve a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Szervezet tagjainak és a FETIVIZIG munkatársainak a rendezvény szervezésében és lebonyolításában nyújtott segítséget!

Szakszervezeti hírek

Sárosi Adrienn alelnök

A Szakszervezet életében a nyári időszak is mozgalmasnak bizonyult. Az évszak kezdetével a szakszervezeti bizottsági elnökök által a dolgozók körében végzett felmérést követően, megvásárlásra került:

- 6 db kombinált bérlet a 2022/2023-as évadra a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színházba,
- 4 db 15 alkalmas felnőtt bérlet a vásárosnaményi Szilva Termál- és Wellnessfürdőbe,
- 6 db 30 alkalomra szóló jegycsomag a mátészalkai városi uszoda és strand létesítménybe.

Ezeket a bérleteket igyekszünk népszerűsíteni a dolgozók körében, bízva abban, hogy széles körben felhasználásra fognak kerülni. Közreműködtünk a júliusi vízügyi gyerektábor szervezésében azál-

tal, hogy mindkét tábori héten válaltuk a hétfői napokra vonatkozóan a gyerekek teljes ellátását.

Több alkalommal ülésezett a budapesti székhelyű KÖVIOSZ, mely üléseken rend szerint részt vettek az OVF vezetői is. A vezetők tájékoztattak a rövid és hosszú távú tervekről és feladatokról. Komolyabb szervezeti változás nem várható, de a SZMSZ-ek egységsítésére sor fog kerülni, továbbá valamennyi igazgatóság vonatkozásában tervezik az MBSZ visszaállítását. Digitális megújulást terveznek, előtérbe fognak kerülni az informatikai fejlesztések, leginkább a térinformatika területén, mellyel kapcsolatban nagy szerepe lesz a vízügyi igazgatóságoknak. Az országban fennálló gazdasági

helyzet sajnálatos módon kihat az ágazatra is. A BM-et érintő elvonások minden igazgatóságot érintettek. Pozitívum, hogy a zárolások nem személyi, hanem dologi jellegűek voltak.

A Szakszervezet célja ebben a helyzetben is a dolgozók érdekeinek védelme, az infláció okozta negatív hatások enyhítése, újabb inflációkövető bérfejlesztés lehetőségének megteremtése, továbbá, hogy a dolgozókat a rezsicsökkentés következtében meghozott megtakarítást célzó esetleges intézkedések a lehető legkisebb mértékben érintsék negatívan. Emellett tárgyalások folynak annak érdekében, hogy a cafetéria központilag kerüljön kifizetésre az ágazat részére.

Munkacsoport alakult a vízügyi igazgatási szervek dolgozóit és tevékenységeit érintően azért, hogy az ágazatra vonatkozó jogszabályok felülvizsgálatát elvégezzék és egy, az ágazat számára kedvező joganyagot dolgozzanak ki. A munkacsoport tagjai elsősorban jogászok a KÖVIZIG, az ÉMIVZIG, valamint az OVF részéről. A munkacsoport fő célja a fentiek által, hogy ismét legyen

potenciál az ágazatban, visszanyerve ezzel korábbi, jogosan kiérdemelt presztizsét.

Oktatás kapcsán ösztöndíj rendszer szeretnének bevezetni ágazati szinten 15 főre vonatkozóan a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen és a vízügyi igazgatóságokkal közreműködve. Az ösztöndíjrendszer részleteinek kidolgozása még folyamatban van.

A Szakszervezet készül a soron következő KÖVIOSZ ülésre, melyre szeptember hónapban sor fog kerülni, valamint az idei évi második Küldöttgyűlésére, és az év végi egyéb teendőkre. Észrevételekkel, kérdésekkel és kérésekkel kapcsolatban forduljon hozzánk mindenki bizalommal.

Egy mozgalmas nyár margójára...

Labant Sándorné

Klubtagságunk életében is nagyon fontos időszak a nyár, igaz nekünk már nem kell a szabadság miatt aggódnunk, de egy nagyon fontos és szép feladat vár minket ebben az időszakban. Május 6-án részt vettünk Radványi Ildikó elnökünk ismét csodálatos kiállításának megnyitóján, Mátészalkán, melynek címe: Új életem kékes-zöldben. Nyár elején a Megyei és Városi Nyugdíjas Szövetség szervezésében voltak sport és kulturális találkozók. Május utolsó napján a már szokásosnak mondhatóan, Napkoron megrendezésre kerülő sport és ügyességi versenyen vettünk részt, melyen 20-an voltunk, ebből két, 5-5 fős csapattal mértük össze ügyességi és sportos erőnlétünket. Nagyon szép eredmény produkált mind két csapat, hiszen a pontozásos versenyben a Dankó Gyuri és Horváth Gabi, majd Büdsszenti Aranka vezette lelkes versenyzők 74-74 pontot szereztek az elnyerhető 100-ból. Dicséretes eredmény, hogy a 45 induló csapatból mi az 5-6. helyezést értük el. Június elején a Városi Szövetség rendezett Nyíregyházán ugyancsak sport vetélkedőt, amin még soha el nem ért nagyszerű eredményeket produkáltunk! Férfi futásban Lendvai Attila egy első és egy második, Nagyné Klárka asztali-teniszben második, és az ügyességi versenyben a 6 fős csapat, szintén Dankó Gyuri vezetésével pedig harmadik helyezést ért el. Nem szabad azonban sohasem megfeledkezni

Családi nap Császárszálláson

a drukkolók táboráról, sem hiszen ezen a versenyen is 20 fővel vettünk részt és az ő szurkolásuk is sokat számít mindig. Megyei Kulturális Seregszemlén voltunk nyáron Leveleken a Tó-centrumban, ahol ugyan a mi klubtagságunk nem szerepelt, de Nagyné Klárka az Öröm táncosokkal fellépett és neki nagyon lelkesen tapsoltunk. Mind a 13-an részt vettünk itt a táncházban is, igaz a nagy melegben 'idősek hamarabb abba hagyhatják' jelszóval hamar kidőltünk a sorból. Mi már a nyaralásokat és pihenéseket is bármikor ütemezhetjük, de a legfőbb feladatunk - az unokákkal töltött aranyidőnk - többségében a nyári szünetben van.

Ezeket a dolgokat figyelembe véve nálunk is van nyári szünet, hogy e nemes feladatnak eleget tudjunk tenni, hiszen oly hamar felnőnek, mint egy röpke pillanat. Ezért szervezzük meg évről-évre augusztus vége felé Császárszálláson az úgy nevezett 'CSALÁDI napot' melyen forognak a nyárson a finomabb-nál-finomabb falatok. Az idei évben is augusztus 25-én megrendeztük ezt a remek kis találkozónkat, ahol elég szép számmal, 34 felnőtt és 9 gyermek társaságában süttögtünk a finomabb-nál-finomabb nyársakat. Persze nem csak ropogósra sült szalonna, virsli, kolbász, pirítós kenyér, krumpli és a hozzávaló zöldség volt a menü kínáltában.

Név szerint nem is akarom említeni, nehogy bárkit is kihagyjak a sorból, de nagyon finom gyümölcsök szőlő, szilva, körte, alma és még a sok fincsi sütemény is szerepelt a kínálatban. A gyerekeknek is voltak programok, önfeledten rúgták a focit, fogócskáztak, kosárlabda dobás, asztali csocsó, tollaslabda dobás, társasjáték és sorolhatnám még talán mivel töltötték ezt a remek napot, persze ők is forgatták a nyársat is a mi felügyeletünkkel. Halkan jegyezzük meg, hogy a jól sikerült Császárszállási sütögetést igaz unokák nélkül, de

lehet, hogy meg fogjuk ismételni. Véget ér a nyár a gyerekeknek, becsengetnek a suliba és mi is elmondhatjuk, hogy becsengetnek nekünk is, hiszen kezdődnek a szokásos csütörtöki klubnapok. Nagyon készülődünk, hiszen még vár ránk szeptemberben egy három napos Szlovák tanulmányút. Persze nem feledkezünk meg a többi, még előttünk álló tervről, a Zempléni túráról egy esetleges Budapest Vasúttörténeti Múzeum megnézéséről sem. Már kezdődik a színházi szezon is, és ezt is szorgalmasan látogatjuk, de az

egyéb kulturális eseményeknek is részesei vagyunk. Rendszeresen hallgattuk a Zene Sóstón vagy az éppen most zajló Vidor Fesztivál előadásait is.

Szeretettel várunk minden nyugdíjba vonuló kollégát és kolléganőt klubunk soraiban, nem fogjátok megbánni. Remek kis összetartó, egymásért izguló és segítő kis csapat a mi klubtagságunk. „Az élet túl rövid ahhoz, hogy azon gondolkodjunk mi történhetett volna. Inkább arra gondolj, mi történhet még.”

Mintavevő Munkacsoport VII. Országos mérőgyakorlata

Szentirmai Krisztián víziközmű referens

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság (KDTVIZIG) szervezésében rendezték meg a Mintavevő Munkacsoportok VII. Országos Mérőgyakorlatát szeptember 6-8 között. A mérőgyakorlat helyszíne Székesfehérvár és Velence volt. A mérőtáborban történő részvétel a Mintavételi Munkacsoportok mintavételi és helyszíni mérések elvégzéséhez szükséges jártasságának megszerzését szolgálta.

A három napos programot Horváth Angéla műszaki igazgatóhelyettes nyitotta meg a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság székesfehérvári központjában.

A keddi napon két helyszínen került sor közös helyszíni mérésre és mintavételre. A felszínivizes (áramlóvíz) mintavételt a Gajapatak székesfehérvári szakaszán végeztük. A szokásos helyszíni paraméterek mellett nátrium és nitrát-ion koncentráció meghatározásához laborminta előkészítése volt a feladat.

A szennyvíz mintavételt a székesfehérvári szennyvíztisztító telep tisztított szennyvíz bevezetésénél végeztük, a helyszíni mérés mellett ammónium-N és összes vas

Munkában a gyakorlat résztvevői

meghatározásához labormintavételre került sor.

A mérőtábor második napját már Velencén kezdtük meg. A szakmai program a KDTVIZIG Hidromechanizációs telepén felszínivíz (állóvíz) mintavétellel és összeméréssel indult. A Velencei-tóból KOIps, oldott arzén mellett daphnia-teszthez készítettük elő a mintákat, az előírt tartósítási módszereket alkalmazva. Az állóvízes mintavétel szo-

kásos része az átlátszóság meghatározása, mely a Velencei-tó alacsony vízállása miatt pontosan nem volt meghatározható. További érdekesség volt a tó magas elektromos vezetőképessége (6500 $\mu\text{S}/\text{cm}$).

A méréseket követően Kovács Zsófia tartott gyakorlatias előadást automata mintavevő használatáról, telepíthető állandó helyszíni mérésre alkalmas szondákról és

speciális mintavételi eszközökről, valamint az iszapmintavételezéshez használt eszközökről. A berendezések, eszközök alkalmazására is sor került.

A szerda délutáni program Csákváron a Vértesi Natúrparkban történő látogatás volt. Viszló Levente a Pro Vértesi Közalapítvány vezetője egy rövid túrán mutatta be a Csíkvarisai-rét adottságait, vízháztartási problémáit és sikeresen alkalmazott tájgazdálkodási tapasztalatait osztotta meg. A terület bejárása során a Velencei tavat tápláló Császár-víz csatornát is láthattuk kiszáradt állapotában.

A szálláshelyül szolgáló Velence Hotelben Széles Gábor Velinor Kft. Terepi vízminőség mérések: tippek és trükkök"-helyszíni mérőműszerek karbantartása, üzemeltetése

címmel tartott előadást a mintavevő munkacsoportunk által is használt WTW mérőműszer és szondák használatáról és kezeléséről.

A mérőgyakorlat utolsó napján az összemérés eredményeinek kiértékelésére került sor. A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság részéről Dr. Teszárné Dr. Nagy Mariann (minőségirányítási vezető) és Aranyné Rózsavári Anikó (belső auditor) értékelte a mérések eredményeit. Az eredményekből szórás számításokkal kerültek meghatározásra a kiugró értékek. Hibahatárnak (maximum, minimum értéknek) az átlag ± 2 SD és ± 3 SD vettek figyelembe. A mért koncentráció értékek az elfogadási tartományba estek, a mérési eredmény minden csoport esetében elfogadható volt. További teendő, megelőző tevékenység nem vált

szükségessé.

A kiértékelőt követően Széles Gábor a „Terepi mérési lehetőségek az elektrokemián túl” címmel tartott előadást. Zárásképpen a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság részéről Kóbor István és Sósfalvi Noémi számolt be a Balatonon és Velencei-tavon végzett monitoring tevékenységről.

A 2022-évből lezajlott Mintavevő Munkacsoportok VII. országos mérőgyakorlata számos hasznos tapasztalatot adott a rendezvényen résztvevők számára. A mintavevő munkacsoport rendelkezett a mintavételhez szükséges eszközökkel, felszereléssel. Az értékelés során kieső érték nem volt.

Ezt olvastuk - VIZEINKÉRT könyvismertető

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

A könyv az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) Vízügyi Tudományos Tanácsának kezdeményezésére, az OVF támogatásával jelent meg a Jövőépítés a vízgazdálkodásban című, a hazai vízgazdálkodás kiemelkedő tudósainak életműveit bemutató sorozat részeként.

Ennek a könyvsorozatnak már az ötödik kötete ez, mely a korábbiaktól több szempontból is eltér. Először is, mert a kézirat lezárásának idején Jolánkai Géza már közel két éve eltávozott az élők sorából. Egy teljes önéletrajzi írást hagyott azonban hátra a kimagasló, világszerte ismert vízügyi szakember, amelynek kiadhatóvá történő szerkesztését a Tudományos Tanács örömmel vállalta.

Másodszor a sorozat többi kötetétől abban is eltér, hogy ez az írás nemcsak a szerző szakmai életútjáról, szakmai sikereiről, az életpályájának a küzdelmeiről szól, de bemutatja - regényes, történetmesélő formában - a magánvéleményét, a személyes élményeit és a világlátását is.

Jolánkai Géza többgenerációs mérnök-, ezen belül is neves vízmérnökcsaládból származott. A professzor szakmai munkássága a vízminőségi modellezést, vízminőség-szabályozást és az ökohidrológiát fedi le, amely területeknek aktív kutatója és oktatója volt.

Közel fél évszázados hűséggel a VITUKI tudományos kutatójaként tevékenykedett, 2004–2012 között a Debreceni Egyetem Műszaki Kara Építőmérnöki Tanszékének egyetemi tanáraként oktatott. Számtalan hazai és külföldi cikknek, tanulmánynak, könyv- és könyvfejezetnek a szerzője.

A pályafutását tekintve a Balaton-kutatásai, továbbá a tavak, tározók, illetve ezek vízgűjtőinek vízminőségi és biológiai kutatása és modellezése különösen kiemelkedőek.

Ezt a sok fekete-fehér és színes képpel, ábrával, folyamatábrával, diagrammal, térképpel illusztrált, 300 oldalas kötetet nemcsak a vízmérnök-társadalomnak, de a vizeket, a vizes élőhelyeket kedvelő, s az azok jövőjéért felelősséget érző, a vízügyi történelemre is nyitott olvasóknak is ajánlják a szakemberek.

Tiszaberceli szivattyútelep és környezete madártávlatból

**Az elő- és hátlapon megjelenő fotókat készítette:
Ambrusz László és Fülöp Zoltán**

**Szerkesztő bizottság tagjai: Kató Sándor, Ambrusz László, Szamos Ferenc
Tervezés, nyomdai kivitelezés: Fülöp Zoltán**

Felelős kiadó: Bodnár Gáspár igazgató • Minden jog fenntartva

Copyright © 2022 FETIVIZIG • www.fetivizig.hu